

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**RIVOJLANТИРУВЧИ МАРКАЗЛАРНИ ТАШКИЛ QИЛИШ
TEXNOLOGIYASI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lism
Ta'lism sohasi:	110000 – Ta'lism
Ta'lism yo'nalishi:	60110200- Maktabgacha ta'lism

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
RMTET11208	2024-2025	1-2	4-4
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari
Ma'luburiy	O'zbek/rus/qozoq/tojik	Auditoriya	
Fanning nomi	mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklana (soat)
Rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil qilish texnologiyasi	120	120	240
I. Fanning mazmuni.			
1. Fanning maqsadi – talabalarini kelgusida ish faoliyatlarini to'g'ri tashkil etish, rivojlanitiruvchi markazlarda ta'limi faoliyatni to'g'ri rejalashtirish, bilimlarni faoliyatga tadbiq etish hamda mutaxassislik madaniyatini tarkib topinsh.			
2. Fanning vazifalari-tabalarga – tarbiyachiga – qo'yiladigan maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'limi faoliyatni rejalashtirish va tashkil qilish metodikasini, faoliyatlarni rejalashtirish, faoliyat ishlammalarini tuzish va tahil qilish, ta'limi faoliyatga mos o'yinlarni tanlash texnologiyasini, ular bilan ishlash mazmuni va metodlarini o'rnatish, kunning ikkinchi yarmini rivojlanitiruvchi markazlarda to'g'ri tashkil qilishi o'rnatish kabi vazifalarni bajaradi.			
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruba mashg'ulotlari)			
II.I. Fan tartibiga quyidagi mavzular kiradi:			
1-mavzu. Rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil etish texnologiyalari fanning maqsadi, vazifalari va boshqa fanlar bilan bog'liqligi			
Rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil etish. MTTda markazlar faoliyatining maqsad va vazifalari. Rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil etish texnologiyalar fanning boshqa fanlar bilan bog'liqligi.			
2-mavzu. "Takomillashtirilgan ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil etish.			
"Takomillashtirilgan ilk qadam" davlat o'quv dasturi va uning amaliyodagi o'mi. O'zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagilari rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talabari.			
3-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida rivojlanitiruvchi muhit. Ta'lim muhit – bolalarning to'laqonli ta'lim faoliyatini tashkil etishning asosiy sharti. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti va undagi rivojlanitiruvchi muhitni tashkil etishga qo'yiladigan talablar.			
4-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida rivojlanitiruvchi muhit. Guruh yoshi nisbatida rivojlanitiruvchi muhitning tashkil etilishi. Rivojlanitiruvchi markazlarni tashkil etish.			
5-mavzu. Mavzuli rejalashtirish metodik qo'llannmasidan foydalangan			

hoda rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatni tashkil etish.
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida nashr qilingan "Maktabgacha ta'lim tashkilotlariда ta'lim jarayonini mavzuli rejalashtirish" qo'llanmasi va undan foydalananish tartibi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda rivojlanitiruvchi markazlar faoliyatini tashkil etishda uslubiy tavsiyalar.
6-mavzu. Mavzuli rejalashtirish metodik qo'llanmasidan foydalangan hoda rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatni tashkil etish.
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida nashr qilingan "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda ta'limi faoliyatni tashkil etish". "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida nashr qilingan "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda ta'limi faoliyatni tashkil etish".
7-mavzu. Mavzu asosida rivojlanitiruvchi markazlarni jihozlash

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda bolalarni rivojlanitiruvchi markazlar orqali tarbiyalashda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.

8-mavzu. MTTda rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyat jarayonida AKTdan foydalananish. Rivojlanish markazlarda AKTning o'mi. AKT orqali ta'limi faoliyatini tashkil qilish.

9-mavzu. Maktabgacha yoshdagisi bolalarga ta'lim berishda kompetensiyaviy yondashuv.

Bolaning rivojlanish sohalari kompetensiyalari

- Maktabgacha yoshdagisi (6-7 yosh) bolaning tayanch kompetensiyalari
- kommunikativ
- ijtimoiy
- shaxsiy
- bilish

10-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda rivojlanish markazlarida olib boriladigan ishlarning mazmundorligi

Rivojlanitiruvchi markazlar va ularning ta'limi faoliyat bilan bog'liqligi. Rivojlanitiruvchi markazlarda ta'limi faoliyatlar orqali bolalarga yangi bilimlarni berishda o'yinlar va o'yinli texnologiyalardan foydalananish. Ta'limi faoliyat ishlammalarini tuzishda pedagogning kreativligi.

11-mavzu. Rivojlanitiruvchi markazlar, ta'limi faoliyat va ularga qo'yiladigan talablar.

Faoliyat ishlammalar. Ertalabki doira. Umumiy guruh bo'lib tuzish. Rivojlanitiruvchi markazlar turlari.

12-mavzu. Rivojlanitiruvchi markazlar, ta'limi faoliyat va ularga qo'yiladigan talablar.

Til va nutq markazi. Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi. Ilm fan va tabiat markazi. Syujjetli rolli o'yinlar va sahnalashirish markazi. San'at markazi.

13-mavzu. Rivojlaniruvchi markazlarda o'yin yordamida bolalarni rivojlanirish. O'yinning bola faoliyatidagi mohiyati va o'ziga hosligi. O'yin faoliyati haqida chet el pedagog olimlarining fikrlari.

14-mavzu. Rivojlaniruvchi markazlarda o'yin yordamida bolalarni rivojlanirish. MTTda tarbiyachining o'yin faoliyatiga rahbarlik qilishi. Bolalar o'yinlarining turkumlari.

15-mavzu. MTTda rivojlaniruvchi muhit va uning turlari. Rivojlaniruvchi markazlar. O'yin burchaklari. Tabiat burchagi. Guruh o'yin burchagidagi faoliyatlar.

16-mavzu. Maktabgacha ta'ilim tashkilotlarda rivojlaniruvchi markazlarni jihozlash. Maktabgacha ta'ilim va tarbiyaning davlat standardlari asosida rivojlaniruvchi markazlarni jibozlash tartibi. Guruh yoshi nisbatida rivojlaniruvchi markazlarning jihozlanishi.

17-mavzu. Rivojlanish markazlarida bolalarning mustaqil faoliyatlarini tashkil etishning mohiyati. Fanni rivojlaniruvchi muhit ta'ilim sifatining eng muhim me'zonlaridan biri sifatida "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asodida bolalarning mustaqil faoliyatini taskil etish.

18-mavzu. Rivojlaniruvchi markazlarda ishlashda tarbiyachi, yordamchi tarbiyachi, ota-onalar hankorligi.

Rivojlaniruvchi markazlarda ishlashda tarbiyachining mahorati.

19-mavzu. Rivojlaniruvchi markazlarda ishlashda tarbiyachi, yordamchi tarbiyachi, ota-onalar hankorligi. Rivojlaniruvchi markazlarda ishlashda tarbiyachi, yordamchi tarbiyachi, ota-onalar hankorligi yo'llari.

20-mavzu. Turli yosh guruhlarida rivojlaniruvchi markazlardagi faoliyatlarri tashkil qilish metodikasi.

Kichik guruhsda rivojlaniruvchi markazlarda ishlash metodikasi 21-mavzu. Turli yosh guruhlarida rivojlaniruvchi markazlardagi faoliyatlarini tashkil qilish metodikasi. O'rta guruhsda rivojlaniruvchi markazlarda ishlash metodikasi

22-mavzu. Turli yosh guruhlarida rivojlaniruvchi markazlardagi

faoliyatlarini tashkil qilish metodikasi.

Katta guruhsda rivojlaniruvchi markazlarda ishlash metodikasi 23-mavzu. Turli yosh guruhlarida rivojlaniruvchi markazlarda faoliyatlarini tashkil qilish metodikasi.

Tayyorlov gunuhida rivojlaniruvchi markazlarda ishlash metodikasi 24-mavzu. MTTda kun tartibini to'g'ri tashkil etishda tarbiyachining roli.

Guruning kun tartibini to'g'ri rejalashtirish. Saymi to'g'ri tashkillashtirish. Kunning ikkinchi yarmini samarali rejalashtirish.

25-mavzu. MTT tarbiyachining rivojlanish markazlarda ta'ilimiy faoliyatga rabbarlik qilish metodlari. Rivojlanish markazlari va umumiy gunuh bo'lib tashkil etiladigan ta'ilimiy faoliyatning bog'iqliigi.

26-mavzu. "Til va nutq markazi"da ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish metodikasi.

Til va nutq markazida ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish. Til va nutq markazida faoliyatni tashkil qilishda tarbiyachining kreativ yondashuvu

27-mavzu. "Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi"da ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish metodikasi.

Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazida ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish. Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazida faoliyatni tashkil texnologiyalari.

28-mavzu. "Ilm fan va tabiat markazi"da ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish metodikasi.

Ilm fan va tabiat markazida tajribalar o'tkazishning ahamiyati. Markaz faoliyatini taskil etishda texnika xavfisizlik qoidalari.

29-mavzu. "Syujjetli rolli o'yinlar va sahnalashirish markazi"da ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish metodikasi.

Syujjetli rolli o'yinlar va sahnalashirish markazida ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish. Qo'g'irchoqlar va ularga qo'yiladigan talablar.

30-mavzu. "San'at markazi"da ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish metodikasi.

San'at markazida ta'ilimiy faoliyatni tashkil qilish. Bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlanirishda innovation ta'ilim metodolaridan foydalananish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsuya etiladi:

1. Rivojlaniruvchi markazlarni tashkil etish

2. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi va uning amaliyodagi o'mi
 3. Ta'lim muhit - bolalarning to'laqonli ta'lim faoliyatini tashkil etishning asosiy sharti
 4. "Maktabgacha" ta'lum tashkilotlarda ta'lum jarayonini mayzuli rejalahsurish" qo'llanmasi va undan foydalanish taribi.
 5. Maktabgacha ta'lum tashkilotlarda rivojlanuvchi markazlar faoliyatini tashkil etisha usulbiy tavsiyalar.
 6. Mavzu asosida rivojlanuvchi markazlarni jihozlash, orqali tarbiyalashda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.
 7. Mavzu asosida rivojlanuvchi markazlarni jihozlash,
 8. Ta'limi faoliyat jarayonida AKTdan foydalananish.
 9. Rivojlanuvchi markazlar va ularning ta'limi faoliyat bilan bog'liqligi.
 10. Rivojlanuvchi markazlarda ta'limi faoliyatlari orqali bolalarga yangi bilimlarni berishda o'yinlar va o'yinli texnologiyalardan foydalananish.
 11. Ta'limi faoliyat ishlamalarni tuzishda pedagogning kreativligi.
 12. Rivojlanuvchi markazlarda o'yin yordamida bolalarni rivojlanish.
 13. MTT da tarbiyachining o'yin faoliyatiga rahbarlik qilishi.
 14. MTT da rivojlanuvchi muhit va uning turlari.
 15. Maktabgacha ta'lum va tarbiyaning davlat standardlari asosida rivojlanuvchi markazlarni jihozlash tartibi.
 16. Guruh yoshi nisbatida rivojlanuvchi markazlarning jihozlanishi.
 17. Rivojlanish markazlarida bolalarning mustaqil faoliyatlarini tashkil etish.
 18. MTT da kun taribini to'g'ri tashkil etisha tarbiyachining roli.
 19. MTT tarbiyachisining rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatga rahbarlik qilish metodlari.
 20. Rivojlanish markazlari va umumiy guruh bo'lib tashkil etiladigan ta'limi faoliyatning bog'liqligi.
 21. Rivojlanuvchi markazlarda ishlashta tarbiyachi, yordamchi tarbiyachi, ota-onalar hamkorligi.
 22. Rivojlanuvchi markazlarda ishlashta tarbiyachining mahorati.
 23. MTT tarbiyachisining rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatga rahbarlik qilish metodlari.
 24. Rivojlanish markazlari va umumiy guruh bo'lib tashkil etiladigan ta'limi faoliyatning bog'liqligi.
 25. MTT tarbiyachisining rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatga rahbarlik qilish metodlari
 26. Til va nutq markazida ta'limi faoliyatni tashkil qilish metodikasi.
 27. Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazida ta'limi faoliyatni tashkil qilish metodikasi.
 28. Irm fan va tabiat markazida ta'limi faoliyatni tashkil qilish metodikasi.
 29. Suyjetli rolli o'yinlar va sahnalashurish markazida ta'limi faoliyatni tashkil qilish metodikasi.
 30. San'at markazida ta'limi faoliyatni tashkil qilish metodikasi

Mustaqil ta'limni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta janovaivy loyiha va ikkita yakka taribda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihanihang maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushunsgan holda qo'yilgan masalani o'ganitib, izdanshilarni olib boradi. Olingan natijalarni tahliq qilib, hulosalari bilan taqdimollar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarining soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlarini to'liq ochib beriladi.

1. Maktabgacha ta'linda markazlar faoliyati va uslubiyoti fanning predmeti, vazifalari, boshqa fanlar bilan bog'liqligi
 2. Maktabgacha ta'linda markazlar faoliyati va uslubiyoti fani doirasida maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standartini ni bajarilishini ta'minlash
 3. Ta'lim muhiti – bolalarning to'laqonli ta'lim faoliyatini taskil etishning asosiy sharti
 4. Rivojlanish markazlarining faoliyati
 5. Maktabgacha ta'lim tashkilotida rivojlaninuvchi muhit va uning turlari
 6. Ilk qadam" davlat o'quv dasturi va uning amaliyotdagi o'mi
 7. Rivojlanish markazlari, ta'limiy faoliyat va ularga qo'yilgan talablar
 8. Rivojlanish markazlari tasnifi
 9. Guruh yoshi nisbatida rivojlanish markazlarini taskil etish
 10. Maktabgacha ta'lim va tarbiya standarti va undagi rivojlaninuvchi muhitni tashkil etishga qo'yiladigan talablar
 11. Guruh o'yin maydonchasi
 12. Tabiat burchagi
 13. O'yin burchagi
 14. Ta'limi faoliyatda pedagogning yondashuvi
 15. "Qurish, konstruksiyalash va matematika" markazida ta'limi faoliyatini tashkil etish metodikasi
 16. "Syujetli-rolli o'yinlar va sahnalashirish" markazida ta'limi faoliyatini tashkil etish metodikasi
 17. "Til va nutq" markazida ta'limi faoliyatni tashkil etish metodikasi
 18. "Fan va tabiat" markazida ta'limi faoliyatni tashkil etish metodikasi
 19. "San'at" markazida ta'limi faoliyatni tashkil etish metodikasi
 20. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarida ta'limi faoliyatga raxbarlik qilish
 21. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarida ta'limi

	<p>faoliyatni tashkil etishda o'yin faoliyati</p> <p>2.2. Rivojlanuvchi markazlarda ishlashda tarbiyachining mahorati.</p> <p>2.3. Rivojlanuvchi markazlarda ishlashda tarbiyachi, yordamchi tarbiyachi, ota-onalar hamkorligi yo'llari</p> <p>2.4. Faoliyat ishlanchalar. Ertalabki doira.</p> <p>2.5. Umumiy guruh bo'lib ishlash.</p> <p>2.6. Mashg'ulot(faoliyat)ga tarbiyachining innovatsion yondashuvi.</p> <p>2.7. Maktabgacha ta'limga tashkilotlarda ekskursiyani o'tkazish mazmuni</p> <p>2.8. Bo'lajak maktabgacha ta'limga pedagoglarini kreativ qibiliyatlarini rivojlanish</p> <p>2.9. Tarbiyachilik kasbi, tarbiyachilik kasbining ahamiyati, tarbiyachilarga qo'yiladigan talablar</p> <p>3.0. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'limga va tarbiya to'g'risida"gi qonuni</p> <p>Ushbu mavzu bo'yicha taqdimot tayyorlash. Mustaqil o'zlahtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar 50 ta test, 10 ta krosvod, 50 ta terminlar yozish.</p>
3.	<p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rivojlanuvchi markazlami tashkil qilish texnologiyasining asoslarini, "Takomillashitilgan ilk qadam" davlat o'quv dasturida belgilangan bolalar faoliyatini markazlarda to'g'ri tashkil etish mazmunini, maktabgacha ta'limga tashkilotlarda pedagogik faoliyatni ratsional yo'liga qo'yish va tashkil etishga, metodik ishlar tizimini qo'llay olish haqida bilimga ega bo'lishi; <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Rivojlanuvchi markazlarda ta'limiylar jarayoni to'g'ri tashkil etish ko'nikmalarini ta'limga tashkil etish;</p> <p>Talabalarni maktabgacha ta'limga tashkilotlarda rivojlanuvchi markazlarda ta'limiylar faoliyatini to'g'ri tashkil eta olish malakalarini hosil qilish. Markazlardagi bolalar faoliyatlarini rejalashtirish va hisobga olish;</p> <p>Talabalarni asosiy o'quv va metodik qo'llanmalar bilan ishslash malakalarini tarkib topish. Maktabgacha ta'limga tashkiloti va oiladagi ta'limga berish jarayonida ko'rgazmali qurollardan to'g'ri va yetarlichcha foydalanishi.</p> <p>Malaka:</p> <p>Faoliyat ishlanchalarini tayyorlash, rivojlanuvchi markazlarda ta'limiylar jarayonga rahbarlik qilish, o'yin texnologiyalarini qo'llay olish, AKTdan samarali malakalariga ega bo'iishi kerak.</p>

4.	<p>VI. Ta'limga texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash;
----	---

- taqdimatlarni qilish;
- individual loyiham;
- jamea bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyiham;

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarini to'la o'zlashtirish, tahili natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rnani layotqagan jarayonlar va tushunchalar haqidagi mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshirinqlarni bajarishi zarur.

Asosiy adabiyotlari:

1. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi ("Takomillashitilgan ikkinchi nasbi") T.; 2022
2. D.Mutalova, G.Tojiboyeva, D.Maxmundova "Maktabgacha Ta'limga Pedagogika" Chinchiq 2021 y.
3. F.R.Qodirova, SH.Q.Toshpo'latova, N.M.Kayumova, M.N.A'zanova "Maktabgacha pedagogika" 2019 yil.
4. D.Q.Asqarova Bolalalarni maktab ta'limga tayyorlash metodikasi T.; 2020
5. Z.S.Teshabayeva "Bolangiz maktabga tayyormi?" metodik qo'llanna T.; 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-initizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. — T.: "O'zbekiston". — 2017- 102b.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz". — T.: "O'zbekiston", 2017. — 488 b.
3. "O'zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagji bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablar" 2018 yil. Mc'yoriy xujat. «POLIGRO» nashriyoti
4. F.Qodirova, SH.Toshpo'latova, M. A'zanova. "Maktabgacha ta'limga meyarli asoslar". -T., "Ma'naviyat". 2013
5. Ш.Шодмонова. Мактабгача таълим педагогикаси. фан ва технологияси. -Т., 2008.
6. О.У.Хасанбоева ва бош. Мактабгача таълим педагогигаси Т.Илим эй.2006.

Axborot manbalari

- <http://www.edu.uz>—O'zbekiston Respublikasi Olyi va o'rta maxsus ta'limga vazirligi sayti.
<http://www.uzedu.uz>—O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti.
<http://www.cspl.uz>
<http://www.pedagog.uz>
<http://www.edu.uz> (A.Navoil nomidagi O'zMK)

	www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta'lim resurslari portali
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “<u>29</u>” <u>08</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sullar: D.Sh.Azamatova - CHDPU, “Maktabgacha ta'lim metodikasi” kafedrasи o'qituvchisi.
9.	Taqrizchilar: D.A.Mutalova - CHDPU, “Maktabgacha ta'lim metodikasi” kafedrasи, p.f.f.d (PhD). F.U.Jumanova - Nizomiy nomidagi TDPU Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasи p.f.n., dotsenti.